

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی ایران
معاونت آموزشی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
واحد برنامه ریزی آموزشی
چارچوب طراحی «طرح دوره نظری- عملی»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارائه دهنده درس: گروه سلامت جامعه، سالمندی، توانبخشی

عنوان درس: اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماری‌های شایع در ایران

نوع و تعداد واحد^۱: ۱ واحد نظری

نام مسؤول درس: دکتر راضیه السادات حسینی

مدرس/ مدرسان: دکتر راضیه السادات حسینی

پیش نیاز/ همزمان: ندارد

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری

اطلاعات مسؤول درس:

رتبه علمی: استادیار

رشته تخصصی: کارشناس ارشد آموزش پرستاری سلامت جامعه، دکترای تخصصی سالمند شناسی

محل کار: تهران، خیابان ولیعصر، خ رشید یاسمی، دانشکده پرستاری و مامایی، نیم طبقه نهم، گروه سلامت جامعه، سالمندی و

توانبخشی

تلفن تماس: ۰۲۱۴۳۶۵۱۸۰۵

نشانی پست الکترونیک: ra.hosseiny@yahoo.com

^۱نوع واحد: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب در برنامه آموزشی

توصیف کلی درس :

این درس به منظور آشنا کردن دانشجویان پرستاری با اصول همه‌گیرشناسی و کاربرد آن در تجزیه و تحلیل مشکلات بهداشتی جامعه ارائه می‌شود. بدین منظور مفاهیمی چون سلامت و بیماری، پیشگیری و سطوح آن، غربالگری، تغییرات شدت بیماری و مراحل سیر بیماری، مدل‌های اپیدمیولوژیک، برخورد با بیماری‌ها و شاخص‌های بهداشتی و انواع مطالعات اپیدمیولوژیک مورد بحث قرار می‌گیرد. سپس بر اساس این مفاهیم به بررسی اپیدمیولوژیک بیماری‌های عفونی شایع، بیماری‌های غیر واگیر و بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوان پرداخته می‌شود.

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

هدف از این درس، انتقال اطلاعات لازم در مورد اصول اپیدمیولوژی و پزشکی پیشگیری، علل ایجاد و چگونگی انتشار بیماری‌ها در جامعه و ارائه اطلاعات اختصاصی در مورد همه‌گیرشناسی بیماری‌های شایع کشور می‌باشد.

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی (Core Competency):

در پایان این درس انتظار می‌رود دانشجو:

- ۱- اپیدمیولوژی را تعریف کرده و تاریخچه آن را توضیح دهند.
- ۲- مفاهیم مرتبط با اپیدمیولوژی را از هم افتراق دهند.
- ۳- مفاهیم سلامت و بیماری، سیر طبیعی بیماری‌ها، پیشگیری و سطوح آن را توضیح دهند.
- ۴- تغییرات شدت بیماری، زنجیره عفونت و تغییرات تظاهرات عفونت را توضیح دهند.
- ۵- مدل‌های اپیدمیولوژیک و کاربرد آن‌ها در کنترل و پیشگیری از بیماری‌ها را تحلیل کنند.
- ۶- شاخص‌ها و میزان‌های بهداشتی و کاربرد آن‌ها در اپیدمیولوژی را توضیح دهند.
- ۷- منابع اطلاعاتی در بهداشت اجتماعی را شرح دهند.
- ۸- جنبه‌های اپیدمیولوژی بهداشت، حرکات جمعیت و شاخص‌های جمعیتی را نقد کنند.
- ۹- روش‌های مطالعات اپیدمیولوژی و موارد کاربرد هر یک از آن‌ها را تحلیل کنند.
- ۱۰- غربالگری و نقش آن در کشف بیماری‌ها و حفظ سلامت مردم را بیان کنند.
- ۱۱- انواع اپیدمی‌ها و جنبه‌های انتقال بیماری را شرح دهند.
- ۱۲- جنبه‌های اپیدمیولوژیک بیماری‌های عفونی شایع (سل، بروسولوز، مالاریا) را توضیح دهند.
- ۱۳- جنبه‌های اپیدمیولوژیک بیماری‌های غیر واگیر مزمن (سرطان‌ها، قلبی عروقی، تب رماتیسمی، هیپاتیت) را شرح دهند.
- ۱۴- جنبه‌های اپیدمیولوژیک بیماری‌های منتقله از راه جنسی را تحلیل کنند.
- ۱۵- جنبه‌های اپیدمیولوژیک حوادث و سوانح را از هم افتراق دهند.
- ۱۶- جنبه‌های اپیدمیولوژیک بیماری‌های مشترک انسان و حیوان (تب کریمه و کنگو، بروسولوز، هاری، لیشمانیوز) را شرح دهند.

رویکرد آموزشی^۱:

□ مجازی^۲ *
□ حضوری *
□ ترکیبی^۳ *

روش های یاددهی-یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

□ کلاس وارونه

□ یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال

□ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی

□ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

□ سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد حضوری

*□ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)

*□ بحث در گروه های کوچک

□ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

□ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

□ یادگیری مبتنی بر سناریو

*□ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هم‌تایان)

□ یادگیری مبتنی بر بازی

□ سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

لطفا نام ببرید .....

-
1. Educational Approach
  - 2 . Virtual Approach
  - 3 . Blended Approach

جدول تقویم ارائه درس اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماری‌های شایع در ایران

روز و ساعت کلاس: سه شنبه‌ها ۱۳-۱۵ (۸ هفته دوم ترم)

استاد مربوط/دانشجو	روش یاد دهی/یادگیری	عنوان مطالب	تاریخ	جلسه
دکتر حسینی	بحث در گروه‌های کوچک/ سخنرانی/ ارائه مقاله	تعریف، تاریخچه و کاربرد اپیدمیولوژی	۱۴۰۲-۲-۵	۱
دکتر حسینی	بحث در گروه‌های کوچک/ سخنرانی/ ارائه مقاله	سلامت، بیماری، پیشگیری و غربالگری	۱۴۰۲-۲-۱۲	۲
دکتر حسینی	بحث در گروه‌های کوچک/ سخنرانی/ ارائه مقاله	مفاهیم و اصطلاحات اپیدمیولوژی	۱۴۰۲-۲-۱۹	۳
دکتر حسینی	بحث در گروه‌های کوچک/ سخنرانی/ ارائه مقاله	منابع اطلاعات در اپیدمیولوژی، شاخص‌ها و اندازه‌گیری‌های اپیدمیولوژیک	۱۴۰۲-۲-۲۶	۴
دکتر حسینی	بحث در گروه‌های کوچک/ سخنرانی/ ارائه مقاله	مدل‌های اپیدمیولوژیک و کاربرد آن‌ها در پیشگیری و کنترل بیماری‌ها	۱۴۰۲-۳-۲	۵
دکتر حسینی	بحث در گروه‌های کوچک/ سخنرانی/ ارائه مقاله	روش‌های مطالعات اپیدمیولوژیک و مباحث آماری	۱۴۰۲-۳-۹	۶
دکتر حسینی	بحث در گروه‌های کوچک/ سخنرانی/ ارائه مقاله	اپیدمیولوژی و کنترل بیماری‌های شایع واگیر	۱۴۰۲-۳-۱۶	۷
دکتر حسینی	بحث در گروه‌های کوچک/ سخنرانی/ ارائه مقاله	اپیدمیولوژی و کنترل بیماری‌های شایع غیر واگیر	۱۴۰۲-۳-۲۳	۸

وظایف و انتظارات از دانشجو:

وظایف عمومی دانشجو و انتظارات در طول دوره نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس^۱

- حضور منظم و به موقع در کلاس‌های حضوری و مجازی
- مشارکت و تعامل در مباحث کلاسی
- ارائه شفاهی یک مقاله منتشر شده مرتبط با موضوعات درس حداکثر در ۱۰ دقیقه

^۱وظایف عمومی می‌توانند در همه انواع دوره‌های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

نحوه ارزشیابی و درصد نمره تئوری: (از نمره کل ۲۰)

آزمون میان ترم ندارد

ارزیابی تکوینی (سازنده)^۱

- ارائه شفاهی یک مقاله منتشر شده ۲ نمره
- شرکت فعال در کلاس ۱ نمره

ارزیابی تراکمی (پایانی)^۲

- آزمون پایان ترم ۱۷ نمره (سئوالات تشریحی، چند گزینه ای و کوتاه پاسخ)

منابع:

منابع شامل کتاب های درسی، نشریه های تخصصی، مقاله ها و نشانی وب سایت های مرتبط می باشد.

- 1- Lecture notes on epidemiology and community medicine
- 2- Stanhope, M. and J. Lancaster (2015). Public Health Nursing: Population-Centered Health Care in the Community, Elsevier Health Sciences.
- ۳- گوردیس، لئون (۲۰۱۹). اپیدمیولوژی. ترجمه: دکتر پیمان سلامتی، دکتر محمود خدادادگی. تهران، انتشارات ارجمند.
- ۴- خراسانی، پروانه و اسکندری، منیژه (۱۴۰۰). اپیدمیولوژی جامع در علوم بهداشتی. تهران، جامعه نگر.
- ۵- حسینی، میرمحمد (۱۳۹۷). اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماریها برای پرستاران. تهران، بشری، تحفه.
- ۶- حاتمی، حسین و همکاران (۱۳۹۶). اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای شایع در ایران. تهران، انتشارات خسروی.

منابع معرفی جهت مطالعه بیشتر دانشجویان:

۱. پارک، ک. (۱۴۰۰). درس نامه پزشکی پیشگیری و پزشکی اجتماعی، ترجمه: دکتر کوروش هلاکویی نائینی. تهران، انتشارات گپ.
  ۲. احمدی، کامران (۱۳۹۶). گایدلاین اپیدمیولوژی و آمار حیاتی. تهران، فرهنگ فردا.
- تمامی متون و مقالات داخلی و خارجی معتبر

۱ . Formative Evaluation

2 . Summative Evaluation